

ἀποκατάσσει τῆς ὑγείας του, περὶ τῆς ὁποίας δὲν ἀμφέβαλλε καθόλου. «Στὴν κατάστασιν ποῦ βρισκομαι, ἔγραφε, δὲν μπορῶ οὔτε διορθῶσαι νὰ κάνω οὔτε νὰ ἐπιστατήσω στὴν καθόλου ἐκτίπωση τοῦ ἔργου μου».

Οἱ φίλοι του τὸν καλοῦν σὲ γεύματα. Στὴν κλινικὴ ζητεῖ ἀπ' τῆς φίλης του καὶ ἰδίως ἀπ' τὴν πολυγαγατημένη του κυρία Σαματιῆ νὰ τοῦ παίξουν κομμάτια ἀπ' τὸ Τανχούζερ τοῦ Βάγκνερ, ποῦ λίγα χρόνια πρὶν τοῦ εἶχε ἀφιερῶσει ἓνα ἐνθουσιῶδες ἄρθρο. Ὡς ἀξέγαστες γιὰ τὸν πονεμένο ἐτοιμοθάνατο ποιητὴ. Ἡ μουσικὴ ἔλουζε μὲ τὸ δροσάτα, πρᾶντικὰ νιάματά της, τὴν ψυχὴ του, τὴν ψυχὴ αὐτῆ ποῦ τόσο εἶχε ὑποφέρει. Ἐκτὸς ἀπ' τὴ μουσικὴ τὸν γοῦτευαν καὶ τ' ἀνθὴ. Ἄλλ' ὄχι τὰ κοινά. Ὁ Μπωντλαίρ πιστὸς ὡς τὰ τελευταία του, διὰ τὰ καλλιτεχνικά του γούστα. Προτιμοῦσε τὰ παχειὰ λουλούδια μὲ τίς ὀφιοειδεῖς καμπύλες καὶ τὰ παράξενα σχήματα. Μὲ μάτια δόλωμα καὶ λαίμαργες φωνές ἐνθουσιασμοῦ, σταματοῦσε μπῶς στὶς κόκκινες δαντελωτές, καροτσιόζικες ντάλιες, μὲ τὰ μεταλλικὰ λαμπρόχρωμα πέταλα. Ποιὸς ξέρει βλέποντας τὰ ἐρωτικά αὐτὰ ἀνθὴ, ποῦ νὰ ταξείδευε ὁ νοῦς του ;

ἴσως νὰ ζωντάνευε στὴ φαντασίᾳ του τ' ὄννο νησι μ' ἀλλόκοτα ποῦ ἡ Πλάση τὸ στολίζει δέντρον, τ' ὄννο νησι πῶχει γλυκοῦς καρπούς, γυναῖκες ἢ ἀπονήρευτὴ ματιά των ποῦ ξαφνίζει ἀντρες λιγνῶσωμους γέροντες, ὅπως εἶχε τραγουδήσει σ' ἓνα του ποιῆμα.

Ἡ καλλιτέρευσος ἦταν περαστικὴ. Σὲ λίγο ἡ κατάστασις του ἐπιδεινώνει ἐκ νέου χωρὶς καιμιά πιά ἐλπίδα σωτηρίας. Ἡ μνημὴ του ἐξασθενεῖ σὲ βαθμὸν ποῦ νὰ συγγέη τοὺς ἀνθρώπους. Σεχνά ὡς καὶ τ' ὄνομά του. Μιά μέρα ποῦ τοῦ ἔδωσαν κάτι νὰ ὑπογράψῃ ἐστάθη ἀδύνατο. Δὲν θυμόταν τ' ὄνομα του. Ἡ θελήσις του παραλύει. Δὲν εἶνε κύριος οὔτε τὸν σκέψων οὔτε τὸν κινήσεών του. Κάνει τὸ ἀντίθετο ἀπ' ὅ,τι θέλει. Νὰ πετάξω, κάτου τὴ λάμπα ; σκέπτεται. Τὶ βλακεία! Κι' εὐθὺς τὴν πετᾷ.

Μίαν ἄλλη φορὰ ποῦ τοῦ χένεισαν τὰ μαλλιά καὶ τὰ γένια του τὰ ὁποῖα ἀκατάστατα, ὅπως ἦσαν τὸν κάναν τρομακτικὸ, πῆρε τὸν καθρέφτη κῆταξε καὶ ἐλαμβάνωντας τὸν ἑαυτὸ του γιὰ κάποιον ἄλλον χαιρέτησε. Ἡ ἀρασία ἐξακολουθεῖ. Δυὸ τρεῖς μόνον λέξεις, ἦχος μᾶλλον κατορθώνει νὰ πῆ, καὶ οἱ γιατροὶ μὲ χίλιες δυσκολίες τοῦ μαθαίνουν μερικὲς κοινὲς φράσεις, ὅπως τὸ καλημέρα, καλησπέρα κύριε καὶ τί ὄραια ποῦ εἶνε ἡ σελήνη.

Στὸ τέλος δὲν μποροῦσε ν' ἀνεχθῆ καὶ τὸν παραμικρότερο θόρυβο καὶ τὴν ἐλαχίστη κίνησι. Τίς περιποιήσεις τὸν νοσοκόμων τίς ἀρνιόταν. Ὅλη του ἡ μέρα περνοῦσε σὲ μιὰ νῶστι ποῦ μόνον χάρις στὰ δυὸ λαμπρά του μάτια παραλάλαζε ἀπὸ θάνατο.

Μὲς στὴν ἀγκαλιά τῆς μητέρας του δίχως πόνο καὶ ἀγωνία, ἐξέφυγη τὴν 31 Ἀυγούστου 1867, στὰς 11 τοῦ πρωῦ. Ὁ τὸν κρατοῦσα, γράφει ἡ μητέρα του, ψιθυρίζοντας του τὰ πιο τρυφερά λόγια. Εἶμαι βεβαία, ὅτι μὲ ἀνεγνώριζε καὶ ἐννοοῦσε τὰ λόγια μου ὡς τὴν τελευταία του στιγμῆ.»

Στὴν κηδεῖα του δὲν παρεῖρη οὔτε ὁ Γκοτιέ, οὔτε ὁ Φλωμπέρ, οὔτε ὁ Σαιντ-Μπέβ, φίλοι του στενοὶ καὶ οἱ τρεῖς. Ὁ Μπανβίλ καὶ ὁ Ἀσλινὸ ἐξεργήσαν ἐπιταφίους, ἐπειδὴ ὁμοῦς ἠλειελοῦ καταγίγες ἢ νεκρικὴ ἀκολοθία συντομῆθη καὶ οἱ ἐλάχιστοι ποῦ εἶχαν ἀκολουθήσει τὴν κηδεῖα, βιαστικῶς ἐσκορπίσανε.

ΑΥΤΟΚΡΑΤΩΡ ΦΑΝΤΑΡΟΣ

Κατὰ τὴ διάδοξια τοῦ Γαλλογερμανικοῦ πολέμου τοῦ ὀ Αὐτοκράτορα Γουλιέλμου ὁ 1ος διηύθηνε κάποτε αὐτοπροσώπως τὰς ἐπιχειρήσεις στὴν Ἀλασία. Τὸ Γενικὸ Ἐπιτελεῖο βρισκόταν στὴ Διμαρχία μιᾶς μικρῆς πόλεως στὰ περίχωρα τῆς Σαβέρνης. Ὁ Αὐτοκράτωρ καθὼς συνομιλοῦσε μιὰ μέρα μὲ τὸν Δῆμαρχο, τὸν ρώτησε ἂν ὑπῆρχαν τίποτε ἀξιοθέατα μέρη στὰ περίχωρα γιὰ νὰ τὰ ἐπισκεφθῆ.

- Ὁχι, δυστυχῶς, Μεγαλειότατε, ἀπήνησε ὁ δῆμαρχος κατὰ τὴν μέθοδον τοῦ Ὀλλενδόρφου. Ἀξιοθέατα μέρη δὲν ἔχομε, ἔχομε ὁμοῦς μιὰ γρηὰ στὸ χωριὸ ποῦ εἶνε 102 ἐτῶν.
- Θὰ πάω νὰ τὴ δῶ.
- Δὲν ἔπαρχει λόγος, Μεγαλειότατε, νὰ κάνετε αὐτὸ τὸν κόπο. Τὰ πόδια της βαστούν ἀκόμη. Θὰ στειλω νὰ τὴ φρονιάξω.
- Σὲ λίγο πράγματι ἐφθάσε ἡ γρηὰ ἀκουμπισμένη σ' ἓνα ραβδί.
- Πόσον χρόνον εἶσαι ἀκρωβῶς ; τὴ ρώτησε ὁ αὐτοκράτωρ.
- Ἐκατὸν δύο. Καὶ σύ ;
- Ὁ Γουλιέλμος ὁ 1ος ποῦ διεσκέδαζε μὲ τὸ θάρρος τῆς γρηῆς τῆς ἀπήνησε εὐθύμῃ :
- Ἀλλοίμονο ! Δὲν εἶμαι πιά νέος. Ἐπέρασα τὰ ὀδόντια !
- Κακόμορο παιδί ! φώναξε ἡ γρηὰ κῆταζοντας τὴν κάσκα τοῦ αὐτοκράτορος. Σ' αὐτὴν τὴν ἡλικία καὶ εἶσαι ἀκόμη στρατιώτης !

ΞΕΝΟΙ ΠΟΙΗΤΑΙ

ΣΤΗ ΛΟΥΡΔΗ ΠΗΓΑΙΝΑ... (*)

(Τοῦ Φραγκίσ Ζάμ)

Στὴ Λούρδη μὲ τὸ τραῖνο πῆγαίνα μιὰ μέρα,
Ὁ χεῖμαρος ἀπλώνοταν γαλάζιος πέρα ὡς πέρα...

Σὰν ἀπὸ σίδερο λευκὸ φαντάζαν τὰ βουνά
μέσα στὸν ἥλιο, καὶ ἔφελαν στὸ τραῖνο «Ὁσαννά !»

Ὅλοι τους ἦσαν νευροῖ, ἦσαν ξεφρενιασμένοι,
πυροὶ ἀπ' τὸν ἥλιο, καὶ ἀπ' τὸ δρόμο σπονιομένοι.

Δυστυχισμένοι μὲ προσιμένη τὴν κοιλιὰ,
τεντώνανε τὰ χέγια τους, προσέχονταν κλαψά.

Καὶ σὲ μιὰν ἔδρα ἀπὸ γαλάζια τσόχα, ὀρθός,
ἕνας παπὰς σιγώφελνε : « Μεγάλος ὁ Θεός ! »

Κάτι γυναῖκες πέρασαν στὸ δρόμο κάπου κάπου
καὶ λέγαν : « Σώσον Κύριε ! Τὰ βιάσανά τους ἄκου ! »

Κ' ἡ λιτανεῖα διάβαινε. Τὰ σύμβολα χρυσᾶ,
ἐλάμπανε στὰ λάβαρα ποῦ γέρονε βαριά.

Ὁ ἥλιος ἦταν κάτασπρος ἀπάνω στὰ σαλιά,
στὰ ξεχαρβαλωμένα τὰ καμπαναριά.

Μέσ' σὲ φορεῖο ποῦ τὸ σηκώνανε δικοί,
φτωχὸς πατέρα καὶ μὲ γυνὴ τὴν κεφαλή,

καὶ ἀδέρφια ποῦ ὄλο λέγανε : « Θεὲ μου καὶ ἄς ὑγιάνει ! »
μιὰ νέα κοπέλλα φέρνανε ἔτοιμη νὰ πεθάνῃ !

Ὡ ! τὶ ὄραια ποῦ φάνταζε ! ὡς δεκαοχτὸ χροσῶν,
καὶ χαμογέλας, φοραε τὸν πέλλο τὸ λευκὸ.

Κ' ἡ λιτανεῖα διάβαινε... Τὰ σύμβολα χρυσᾶ
ἐλάμπανε στὰ λάβαρα ποῦ γέρονε βαριά...

Πῶς ἐσφιγγα τὰ δόντια μου γιὰ νὰ μὴν κλάψω ἐγώ,
τοῦτῃ τὴν κόρη ὡς ἐνοιθα νὰ τὴν χρομαγαπῶ.

Μὲ κῆταξε γιὰ μιὰ στιγμὴ καὶ αὐτὴ χαμογελώντας
ἓνα λευκὸ τριαντάφυλλο στὸ χεῖρ τῆς κρατώντας.

Μὰ τώρα ποῦ εἶσαι τάχατος ; Πῆς μου, σὰν ποῦ νὰ πῆγες ;
Ἐχεις πεθάνει ; Σ' ἀγαπῶ, ἔσένα ποῦ με εἶδες.

Ὡ ! ἂν ὑπάρχεις, γλύτωστην, Θεὲ μου, ἀπ' τὸ χαμό,
εἶχε δυὸ χεῖρα ὀλόκευκα, ψιλόλιγνο λαμπρό.

Σώστην ! καὶ ἄς εἶνε μοναχὰ γιὰ κείνο τὸν πατέρα,
ποῦ ἀκολοῦθούσε ξέσκεπος τὴ δόλια θυγατέρα !...

Μετὰφρασις Μυρτιώτισσας

(*) Ἡ Παναγία τῆς Λούρδης στὴν Γαλλία θεωρεῖται θαυματουργὴ διὸς καὶ ἡ δικὴ μας τῆς Τήνου. Καὶ ὁμοῦς γίνεται ἐδῶ, ἐκεῖ καὶ ἐκεῖ οὐροῦν κατὰ χιλιάδας οἱ ἀσθενεῖς ζητώντας γιατροῦ. Μιὰ τέτοια ποιητὴ περιγράφει ὁ ποιητὴς.

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑΣ

Ἐκκυκλοφόρησε χθὲς ὁ 1ος ἀριθμὸς τῆς ὑπὸ τοῦ κ. Ἡλ. Π. Βουτιεριδῆ ἐκδομένου «Βιβλιοθήκης Νεοελληνικῆς Λογοτεχνίας» καὶ τοῦ «Δελτίου» τῆς. Ἡ Βιβλιοθήκη αὐτὴ ἀρχίζει μὲ τὴν δημοσίευσιν τῆς σπουδαιότητος μελέτης. Ἡ Νεοελληνικὴ Λογοτεχνία. Ἡ ἀρχὴ τῆς καὶ οἱ σταθμοὶ τῆς. Εἰς τὸ Δελτίον δημοσιεύονται : Βιβλιοκρισίαι, ἀγνωστοὶ στίχοι τοῦ Γ. Τερτσέτη, μιὰ ἀγνωστος μελέτη τοῦ Ι. Πολυλά περὶ τῶν δημοτικῶν τραγουδιῶν, πληροφορίαι δι' ἀγνωστον ἀθηναῖον ζωγράφον τοῦ 1800 καὶ ἀντίγραφον μιᾶς εἰκόνης του, ἑλληνικαὶ ἀρχαιοτήτες τῆς Μ. Ἀσίας πρῶτην φορὰν ἐρχόμεναι εἰς φῶς, μιὰ παλαιὰ καὶ ἀγνωστος μελέτη τοῦ Ἀλ. Πάλλῃ περὶ τῆς παιδείας εἰς τὰ Ἰωάννινα κατὰ τὸν 17ον αἰῶνα, πληροφορίαι ἀπὸ ξένα περιοδικὰ διὰ τὴν νεοελληνικὴν φιλολογίαν, βιβλιογραφία τοῦ δεκαπενθήμερου. Ὅπως οἱ ἐνδιαφερόμενοι διὰ τὰ νεοελληνικὰ γράμματα θὰ ἔχουν ἐν δημοσίευσμα τὸ ὅποιον ὄχι μόνον ἔλειπε ἀλλὰ εἶνε καὶ ἐξαιρετικῆς σπουδαιότητος. Τὸ ἔργον κυκλοφορεῖ μόνον μεταξὺ συνδρομητῶν. Συνδρομαὶ ἐγγράφονται παρὰ τῷ κ. Ἡλ. Βουτιεριδῆ, Γραμματεῖ τῆς Ἐθν. Βιβλιοθήκης.

